

The Scene

นายแพทย์ศุภชัย ครอบตระกูลชัย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชด่านซ้าย ศิษย์เก่าแพทย์รามธิบดีรุ่น 40 ผลงานครั้งเป็นนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 5 จากการประกวดเรื่องสั้นของมูลนิธิแพทย์ชนบท เพื่อส่งเสริมการดูแลด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์

คุณเคยมีความประทับใจที่ไม่มีวันลืมใช่ไหม ภาพเหตุการณ์ที่ทำให้เรามีรอยยิ้มเล็กๆ อยู่เสมอ เมื่อเราได้คิดถึงมัน ไม่ว่าจะเวลาผ่านไปนานเท่าไร ใช่ครับ ผมเองก็มีเช่นกัน ต้องขอบคุณวอร์ดออโรโรปิติกส์และคุณยายท่านนั้น ที่มอบบทเรียนดีๆ ให้แก่นักศึกษาแพทย์ตัวเล็กๆ.....อย่างผม

กังวลอะไรไหม??

เย็นวันนั้นเป็นวันที่ผมรับคนไข้ใหม่ คนไข้ของผมคนนี้เป็นหญิงชราคนหนึ่งซึ่งมาโรงพยาบาลเพื่อหวังจะผ่าตัดเปลี่ยนหัวเข่าที่รบกวนชีวิตแถมมานานหลายปี ในตอนแรกผมคิดว่า วันนี้คงจะยังไม่ไปคุยกับคุณยาย เพราะช่วงเย็นหลังจากนี้ ผมมีนัดคุยงานกับเพื่อน ผมกลัวว่าถ้าคุยกับคุณยายแล้วจะคุยนานจนไปไม่ทันเวลา คุยกับคุณยายพรุ่งนี้หลังจากยายผ่าตัดแล้วก็คงไม่สายเกินไป

แต่ขณะที่กำลังจะกลับนั้น ผมได้เหลือบไปมองผู้ป่วยของผม ภาพที่เห็นกลับทำให้ขาที่ตั้งใจจะเดินออกจากวอร์ดไปแล้วของผมก้าวไม่ออก ภาพหญิงชราที่นอนอยู่บนเตียงตามลำพัง ท่ามกลางผู้คนมากมายที่มาเยี่ยมผู้ป่วยเตียงรอบๆ ช่วงเป็นบรรยากาศที่แตกต่างกันราวกับมีฉากต่างกันไว้ สีหน้าของคุณยายที่ควมวอดน้อยๆ ดูเต็มไปด้วยความกังวลใจ อะไรกันนะที่รบกวนจิตใจของแก....

ความคิดของผมในเวลานี้ ไม่ใช่แคร์รีบไปเพื่อทันคุยงานกับเพื่อน ความรู้สึกที่อยากจะร่วมแบ่งปันเรื่องราวและความไม่สบายใจของแกเริ่มเกิดขึ้นในใจผม ผมอยากจะให้เวลาที่ผมเหลืออยู่เล็กน้อยเพื่อพูดคุยกับคุณยาย.....คนไข้คนสำคัญของผม

ในครั้งแรก ผมอาจแค่อยากไปพูดคุยทักทายเพื่อให้คุณยายพอรู้จักหน้าตากันไว้ก่อน ผมพยายามคิดหาคำพูดที่สั้นกระชับที่จะสามารถเข้าใจความรู้สึกของคุณยายในขณะที่กำลังเดินเข้าไปหาคุณยาย และจู่ๆ ก็มีประโยคๆ หนึ่งได้แล่นผ่านเข้ามาในสมองของผม ประโยคคำถามซึ่งตัวผมเองจำไม่ได้ว่าเคยได้ยินจากผู้ใดหรือไม่ **“กังวลอะไรไหม”** ประโยคใหม่.....ที่ได้กลายเป็นประโยคที่พูดติดปากผมในเวลาต่อมา

“ คุณยายกังวลใจอะไรหรือเปล่าครับ ”

ทันทีที่น้ำเสียงทุ้มๆ ของผมได้แล่นเข้ากระทบบูหูของคุณยาย สีหน้าของคุณยายค่อยๆ เปลี่ยนไปที่ละน้อย ในแวบแรกแกคงมีความมั่งงั่งสยปนอนอยู่ด้วยไม่น้อย ริ้วรอยบนใบหน้าก็เหี่ยวย่น ปมคิ้วที่ขมวดเข้าหากันอยู่ ได้ค่อยๆ คลายออกทีละน้อย

ผมได้สัมผัสกับรอยยิ้มบางๆ ที่ริมฝีปากและรอยย่นที่หางตาทั้งสองข้าง รอยยิ้มซึ่งทำให้ผมได้รับรู้ถึงความรู้สึกที่เปลี่ยนไปของคุณยายได้เป็นอย่างดี

“ หลังผ่าตัดจะต้องอยู่บนโรงพยาบาลนานแค่ไหนคะคุณหมอ ” เสียงเปล่งของยายเป็นเพียงเสียงเบาแผ่วๆ ซึ่งมีแต่ลมเสียวเป็นส่วนใหญ่

“ คงประมาณ 3-4 วัน แต่ผมเองก็ไม่แน่ใจนะครับ เดี่ยวผมจะถามที่แพทย์ประจำบ้านให้แน่ครับ ว่าแต่...ยังไม่มีคนบอกเรื่องนี้แก่คุณยายหรือครับ ”

“ อ้อ มีคนมาบอกยายแล้วเหมือนกันว่าประมาณนี้ แต่เค้าบอกว่าต้องดูหลังผ่าตัดอีกว่ามีภาวะแทรกซ้อนหรือไม่ แต่ยายเองอยากจะรู้วันที่จะได้กลับบ้านจริงๆ เพราะต้องดูว่าจะตรงกับวันที่ลูกๆ ของยายว่างมารับกลับบ้านหรือไม่ ” คำพูดของคุณยาย ณ ขณะนั้นได้ไปสะกิดเบื่องลิกในหัวใจผม

“ อะไรกันนี่ ขนาดยายเองเป็นคนป่วย เวลาที่จะกลับบ้านยังต้องคอยมาเป็นห่วงลูกๆ อีกหรือนี่ แล้วลูกๆ ได้คิดถึงคุณยายบ้างไหมหนอ งาน เงินและเกียรติ มันมีค่าเกินกว่าพ่อแม่จ๋าหรือ??? ” เสียงตะโกนก้องในใจผมดังขึ้น

“ ครับเดี๋ยวผมจะลองนำเรื่องนี้ไปปรึกษากับพี่ๆ คุณะครับ อืมแล้วคุณยายมีเรื่องกังวลใจไม่สบายอีกมั๊ยครับ ”

“ หลังผ่าตัดจะกลับมาเดินเป็นปกติได้ไหม ” คุณยายถามด้วยความกังวล ด้วยไม่รู้ว่าชีวิตตัวเองจะเป็นอย่างไรหลังผ่าตัด

“ ส่วนใหญ่จะกลับมาเดินได้ตามปกติครับ แต่ที่สำคัญขึ้นอยู่กับใจของคุณยายนะครับ ต้องสู้กับภาวะเสื่อมของร่างกาย อาจจะมีลำบากในการที่ต้องฝึกเดินตามที่แพทย์แนะนำในช่วงแรก แต่ต่อๆ ไปจะชินไปเอง ”

ผมได้ตกใจกับภาพที่เข้ามากระทบสายตาคู่ผมอีกครั้ง ภาพคุณยายยกมือขึ้นไหว้ กล่าวขอบคุณแก่ผม ทั้งๆ ที่ผมคิดว่าตัวเองยังไม่ทันได้ช่วยอะไรแก่เลยด้วยซ้ำ เมื่อถึงเวลาสมควร ผมจึงกล่าวลาคุณยาย พร้อมกับยกมือไหว้คุณยายเช่นกัน

“ พรุ่งนี้เดี๋ยวผมมาดูแลคุณยายใหม่ะครับ ” ผมได้ลาคุณยายแล้วเดินกลับเพื่อไปหาเพื่อนตามนัด การหยุดคุยกับคุณยายไม่ได้ทำให้ผมไปช้ากว่าที่นัดไว้เลย... การสละเวลาเพียงชั่วครู่ ทำให้ทั้งผมและคุณยายมีรอยยิ้ม รอยยิ้มที่ได้ฝังลึกลงในหัวใจนักศึกษาแพทย์อย่างผม รอยยิ้มที่เป็นเหมือนธารน้ำที่จะหล่อเลี้ยงใจของผมไปอีกนาน การที่ผมได้มีโอกาสคุยกับคุณยายในครั้งนี้ถือเป็นบทเรียนสำคัญสำหรับผมในการดูแลผู้ป่วย “สำหรับนักศึกษาแพทย์ตัวน้อยๆ อย่างผมนี้ ก็มีความสำคัญต่อผู้ป่วยเหมือนกัน”

หากใครคิดว่า การเป็นแค่นักศึกษาแพทย์อย่างเราคงทำอะไรไม่ได้หรอก ผมคงจะแย้งเป็นเสียงแข็งว่า

“ถึงแม้ความรู้เกี่ยวกับโรคทางกายเราอาจจะยังมีไม่เพียงพอ แต่เรื่องจิตใจของผู้ป่วย ไม่ว่าจะเป็นผู้ป่วยโรคอะไร เราสามารถดูแลได้ไม่แพ้ใครแน่นอน ขอแค่มุ่งความใส่ใจและตั้งใจดี ซึ่งผมเชื่อว่าเรื่องของใจนี้สำคัญไม่แพ้เรื่องทางกายเลย”

ความกังวลใจหรือปัญหาเรื่องทางใจทั้งหลาย มักเป็นปัจจัยอันดับต้นๆ ที่ทำให้เกิดโรคทางต่างๆ มากมาย แม้เราจะยังไม่มีทักษะการคุยกับผู้ป่วย ขอเพียงแค่เราเปิดใจรับฟังปัญหาผู้ป่วย ... คำถามง่ายๆ “**กังวลใจอะไรไหม**” คำถามประจำตัวของผมที่เป็นเหมือนอาวุธคู่กาย ที่ต้องพกติดตัวเวลาจะไปคุยกับผู้ป่วย อย่าเอาแต่คิดว่า เราช่วยอะไรไม่ได้ หากเพียงเราลองถามถึงความกังวลใจของผู้ป่วย บางทีเราอาจจะพบว่า เราสามารถช่วยแก้ไขปัญหบบางอย่างของผู้ป่วยได้ด้วยซ้ำ

แต่อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เราไม่สามารถแก้ปัญหาให้ผู้ป่วยได้ในที่สุดแม้จะพยายามเต็มที่ก็อย่าได้ท้อใจ เพราะอย่างน้อยๆ สิ่งที่เราทำนั้น ก็เป็นการช่วยให้ผู้ป่วยไม่รู้สึกลูกทอดทิ้งที่ต้องนอนอยู่กับเตียงตามลำพัง

ซึ่งนั่นก็ถือว่า เราได้เยียวยาเพื่อนมนุษย์ในฐานะเพื่อนมนุษย์ด้วยกันแล้ว..... มิใช่หรือ ??